



# Rapport

Rapport over een klacht over het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

**Datum: 17 februari 2011**

**Rapportnummer: 2011/059**

## Klacht

Verzoeker klaagt er over dat het college van gedeputeerde staten van Noord-Holland de door een gedeputeerde gedane toezegging om in het kader van de reconstructie van de N242 op kosten van de provincie beveiligingscamera's aan te brengen in de fietstunnel aan de Omval in de gemeente Schermer niet zal nakomen, ondanks het feit dat zijn klacht daaromtrent gegrond is verklaard.

## Beoordeling

### Algemeen

1. Verzoeker is sinds 2000 betrokken bij het project van de reconstructie van de N242. Verzoeker bezocht diverse bijeenkomsten van zowel de gemeente Schermer als de provincie Noord-Holland over de reconstructieplannen, omdat hij vreesde voor ingrijpende veranderingen voor zijn woonomgeving en hij heeft vanaf 2003 zijn bedenkingen geuit. Verzoeker maakte zich zorgen over de veiligheid van een aantal fietstunnels en met name de sociale veiligheid van de fietstunnel aan de Omval, omdat aan het eind van deze tunnel een hoek van 90° zit en veel schoolgaande jeugd gebruik zou gaan maken van die fietstunnel.
2. Op 9 december 2003 is er een gesprek geweest tussen een wethouder van de gemeente Schermer, de projectleider van de provincie en omwonenden, waaronder verzoeker. Bij brief van 29 januari 2004 bevestigde de gemeente Schermer de afspraken die zijn gemaakt tijdens dat gesprek. Een van de afspraken was dat de provincie 3D-tekeningen van de aan te leggen fietstunnel aan de Omval zou maken om de sociale veiligheid in kaart te brengen. Verder staat er in de brief dat het cameratoezicht in de fietstunnel nog nader zou worden uitgewerkt door de provincie.
3. Op 15 april 2004 schreef de provincie een brief aan verzoeker waarin afspraken werden samengevat die tijdens een gesprek op 20 februari 2004 waren gemaakt. Een van de afspraken was dat er een camera zal worden geplaatst in de aan te leggen fietstunnel. In deze brief stond het volgende:  
  
"Er zal een camera worden geplaatst met een signalering naar een nader aan te wijzen meldkamer. Er zal worden onderzocht of de mogelijkheid aanwezig is om monitoren te plaatsen halverwege de inrit enerzijds en halverwege de tunnel anderzijds."
4. De gemeente Schermer bevestigde op 27 februari 2004 deze afspraken schriftelijk aan de projectleider van de provincie. Op 18 juli 2007 maakte de burgemeester van Schermer bekend dat in de raadsvergadering van 3 juli 2007 besloten was om de nieuw aan te leggen fietstunnel en de directe omgeving aan te wijzen tot gebied waar cameratoezicht zal worden gehouden.

5. Tijdens een bespreking tussen de provincie en omwonenden op 10 oktober 2007 meldde een vertegenwoordiger van de provincie dat de gedeputeerde een heroverweging had gemaakt en tot de conclusie was gekomen dat camerabewaking geen provinciale taak is. Daarnaast was door het college, in het kader van grote bezuinigingsmaatregelen binnen de provincie waarbij complete projecten zijn geschrapt of stilgelegd, besloten dat het cameratoezicht niet op kosten van de provincie zou worden gerealiseerd/beheerd. Deze bezuinigingsmaatregelen moesten nog wel door provinciale staten worden goedgekeurd.

#### I. Bevindingen

6. Op 8 december 2008 diende verzoeker een klacht in bij de provincie, mede namens een aantal omwonenden en tuindervereniging de Omval, wegens het niet nakomen van de toezegging bewakingscamera's in de fietstunnel te plaatsen en te beheren. Verzoeker had vanwege deze toezegging afgezien van het indienen van bezwaar en beroep tegen de bouwvergunning voor de fietstunnel.

7. Het college oordeelde dat de klacht gegrond was en dat toezeggingen in principe moeten worden nagekomen. Het college was van mening dat er zich in dit specifieke geval een aantal omstandigheden hadden voorgedaan waardoor het college zich niet meer gebonden achtte om de toezegging na te komen. Het college overwoog dat de jaarlijkse exploitatiekosten van de camerabewaking veel hoger waren dan verwacht. Volgens het college was er een rechte fietstunnel ingepland, maar als gevolg van bezwaren van één van de omwonenden van de Omval is er een hoek van 90° in de fietstunnel aangebracht. Bovendien zou volgens het college van het plaatsen van beveiligingscamera's een precedentwerking uitgaan, omdat de provincie veel tunnels in eigendom, beheer en onderhoud heeft. Verder overwoog het college dat provinciale staten voor de begroting van 2009 € 400.000 ter beschikking hadden gesteld voor investeringskosten van de bewakingscamera's. Het is de Nationale ombudsman gebleken dat provinciale staten bij amendement 8-18 van 12 november 2007 hebben besloten om een investeringsbedrag van € 400.000 op te nemen in de programmabegroting 2008, ten behoeve van camerabewaking in drie fietstunnels bij de N242, onder voorwaarde dat de betrokken gemeenten het beheer en onderhoud van het camerasysteem voor hun rekening zouden nemen.

8. Omdat verzoeker het niet eens was met de overwegingen van het college diende hij op 10 maart 2009 een klacht in bij de klachtenkamer van de hoor- en adviescommissie van de provincie. Op 16 april 2009 adviseerde de commissie het college de klacht wat betreft het niet nakomen van de onvoorwaardelijke toezegging om camerabewaking in de fietstunnel aan te brengen, gegrond te verklaren. De commissie deed het college ook de aanbeveling om in de toekomst geen onvoorwaardelijke toezeggingen meer te doen. Op 16 juli 2009 besloot het college het advies van de commissie over te nemen en de klacht van verzoeker gegrond te verklaren.

9. Omdat het gegrond verklaren van zijn klacht er niet had toe geleid dat de toezegging van camerabewaking alsnog werd nagekomen, diende verzoeker op 8 juli 2009 een klacht in bij de Nationale ombudsman. Tevens schreef verzoeker op 8 juli 2009 een brief naar provinciale staten waarin hij verzocht om alsnog over te gaan tot plaatsing van de bewakingscamera's. De statencommissie wegen, verkeer en vervoer schreef op 14 oktober 2009 verzoeker dat zij de verantwoordelijke gedeputeerde op 1 oktober 2009 had verzocht om met de gemeenten Schermer, Alkmaar en Heerhugowaard te overleggen over het dragen van de kosten van de exploitatie van de bewakingscamera's. Op 25 januari 2010 deelde verzoeker de Nationale ombudsman telefonisch mee dat het gevoerde overleg met de betreffende gemeenten niet tot een oplossing had geleid. Op 25 juni 2010 heeft de Nationale ombudsman het college vier vragen gesteld in het kader van een schriftelijk onderzoek.

10. In reactie op de vraag hoe hoog het college de exploitatiekosten inschatte toen het de toezegging voor cameratoezicht deed, schreef het college dat de exploitatiekosten werd geschat op enige duizenden euro's. Een exact bedrag kon het college niet noemen, hiervan was niets terug te vinden in het dossier. Het college schat op dit moment de investeringskosten voor drie fietstunnels op € 400.000 en de jaarlijkse exploitatiekosten tussen de € 60.000 en € 70.000.

10.1 Op de vraag of de toezegging van cameratoezicht was gedaan op het moment dat al vaststond dat de betreffende fietstunnel een hoek van 90° zou krijgen, werd bevestigend geantwoord.

10.2 Op de vraag of het college meer toezeggingen heeft gedaan voor camerabewaking in fietstunnels werd ontkennend geantwoord met de toevoeging dat er lering was getrokken uit deze zaak.

10.3 In reactie op de vraag of het college van mening was dat er is gehandeld in overeenstemming met het rechtszekerheidsvereiste, antwoordde het college dat verzoeker erop mocht vertrouwen dat de toezeggingen zouden worden nagekomen. Het college voegt daaraan toe dat provinciale staten niet bereid zijn om de financiële middelen beschikbaar te stellen voor het beheer en onderhoud van cameratoezicht.

10.4 Het college wijst de Nationale ombudsman er ten overvloede op dat er voor verzoeker een met voldoende waarborgen omklede rechtsgang heeft opengestaan tegen de bouwvergunning voor de fietstunnel.

## II. Beoordeling

11. Het rechtszekerheidsvereiste houdt in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens de overheid door die overheid dienen te worden gehonoreerd.

Dit impliceert dat expliciet en onvoorwaardelijk door daartoe bevoegde overheidsbestuurders gedane toezeggingen jegens burgers moeten worden nagekomen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dat niet te doen.

12. Zowel het college van gedeputeerde staten als de klachtenkamer van de hoor- en adviescommissie oordeelden dat de gedeputeerde een onvoorwaardelijke toezegging had gedaan die niet is nagekomen en verklaarde de klacht gegrond. Provinciale staten bleken echter niet bereid om financiële middelen te beschikking te stellen voor het cameratoezicht, indien het beheer en onderhoud daarvan niet voor rekening van de gemeenten zou komen. Overleg van het college met de betrokken gemeenten leidde ook niet tot een financiële oplossing, omdat de gemeenten niet bereid waren de kosten van de exploitatie van cameratoezicht op zich te nemen.

13. De investeringskosten van cameratoezicht voor drie fietstunnels worden door het college geschat op € 400.000. Dit bedrag hebben provinciale staten ook ter beschikking gesteld. De jaarlijkse exploitatiekosten worden geschat op € 60.000 à € 70.000. Het college heeft verklaard alleen een toezegging te hebben gedaan voor de fietstunnel aan de Omval. Deze tunnel heeft een hoek van 90°, waardoor het begrijpelijk is dat de behoefte aan cameratoezicht in een dergelijke tunnel het grootst is. Niet is gebleken dat hier sprake is van zwaarwegende redenen waardoor het college zijn expliciete en onvoorwaardelijke toezegging niet zou hoeven na te komen. Dit is aanleiding aan dit rapport een aanbeveling te verbinden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

## **Conclusie**

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van gedeputeerde staten van provincie Noord-Holland is gegrond wegens strijd met het rechtszekerheidsvereiste.

## **Aanbeveling**

Verzoeker heeft vanaf 2000 aangegeven dat hij zich zorgen maakt over de (sociale) veiligheid in de fietstunnel bij de Omval. Het college heeft de toezegging om cameratoezicht in de fietstunnel te plaatsen eenzijdig ingetrokken, voornamelijk vanwege de kosten. De Nationale ombudsman ziet in de hoogte van de kosten geen zwaarwegende reden waardoor het college zijn toezegging niet zou hoeven nakomen, temeer nu de toezegging slechts één tunnel betreft, te weten de tunnel met een hoek van 90°. De Nationale ombudsman doet gedeputeerde staten de aanbeveling om alsnog aan provinciale staten te verzoeken de gelden ter beschikking te stellen om het toegezegde cameratoezicht, inclusief de exploitatiekosten, in de betrokken tunnel te realiseren.

Indien provinciale staten dit verzoek niet honoreren, zijn er volgens de Nationale ombudsman alternatieve manieren om de (sociale) veiligheid in de fietstunnel te vergroten. Deze alternatieven zijn niet onderzocht. De Nationale ombudsman doet het college van gedeputeerde staten de aanbeveling om in dat geval met betrokken partijen in overleg te treden en om alternatieve mogelijkheden te onderzoeken om de (sociale) veiligheid in de fietstunnel te vergroten.

De Nationale ombudsman wijst in dat verband op een publicatie van het Sociaal Cultureel Planbureau van 13 augustus 2004 "Sociale veiligheid vergroten door gelegenheidsbeperking: wat werkt en wat niet?". Hierin is onderzocht wat er bekend is over de effectiviteit van verschillende overheidsmaatregelen op het gebied van veiligheid en criminaliteitspreventie. Verder wijst hij op de "Quick Scan Sociale Veiligheid Tunnelweg Nijmegen" van 25 september 2007. In deze quick scan is gekeken naar de alternatieve mogelijkheden om de sociale veiligheid te vergroten nadat was besloten om het cameratoezicht in de Tunnelweg in Nijmegen te beëindigen.

## **Bevindingen**

Zie onder Beoordeling.

2010.06703

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

de Nationale ombudsman